

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Проректор закладу вищої освіти з  
науково-педагогічної роботи  
доц. Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ

“ 01 ” 08 ” 2023 р.

**ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА**

**(СИЛАБУС)**

**з вивчення навчальної дисципліни**

**Медсестринство в педіатрії**

Галузь знань \_\_\_\_\_ 22 Охорона здоров'я \_\_\_\_\_

Спеціальність \_\_\_\_\_ 223 Медсестринство \_\_\_\_\_

Освітньо-професійний ступінь \_\_\_\_\_ фаховий молодший бакалавр \_\_\_\_\_

Курс навчання \_\_\_\_\_ III (на основі повної загальної середньої освіти) \_\_\_\_\_

Форма навчання \_\_\_\_\_ денна \_\_\_\_\_

Кафедра догляду за хворими та вищої медсестринської освіти

Схвалено на засіданні кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти  
(протокол № 17 від “30” травня 2023 року)

Завідувач кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти  
д.мед.н., професор \_\_\_\_\_ Ігор ПЛЕШ

Схвалено на засіданні предметної (циклової) комісії з терапевтичних, педіатричних та  
сестринських дисциплін (протокол № 10 від “12” червня 2023 року)

Голова предметної (циклової) комісії  
з терапевтичних, педіатричних та сестринських дисциплін  
к.мед.н. \_\_\_\_\_ Алла ПЕРИЖНЯК

**Чернівці – 2023**

## 1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

|                                                                                                              |                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Кафедра                                                                                                      | догляду за хворими та вищої медсестринської освіти                                                                                                                                   |
| Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail | Перижняк Алла Іванівна, к.мед.н.<br>викладач фахового коледжу БДМУ<br>peryzhniak.alla@gmail.com<br>Дроник Тетяна Анатоліївна<br>викладач фахового коледжу БДМУ<br>cddronuk@gmail.com |
| Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету                                                    | <a href="https://www.bsmu.edu.ua/doglyadu-za-hvorimi-ta-vishhoyi-medsestrinskoyi-osviti/">https://www.bsmu.edu.ua/doglyadu-za-hvorimi-ta-vishhoyi-medsestrinskoyi-osviti/</a>        |
| Веб-сайт кафедри                                                                                             | <a href="http://doglad.bsmu.edu.ua/">http://doglad.bsmu.edu.ua/</a>                                                                                                                  |
| E-mail                                                                                                       | <a href="mailto:vmo@bsmu.edu.ua">vmo@bsmu.edu.ua</a>                                                                                                                                 |
| Адреса                                                                                                       | м.Чернівці, вул. Руська, 87                                                                                                                                                          |
| Контактний телефон                                                                                           | +38 (0372) 58-55-57                                                                                                                                                                  |

## 2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

|                          |                    |
|--------------------------|--------------------|
| Статус дисципліни        | Нормативна         |
| Кількість кредитів       | 5,5                |
| Загальна кількість годин | 165                |
| Лекції                   | 22                 |
| Практичні заняття        | 94                 |
| Самостійна робота        | 49                 |
| Вид заключного контролю  | модульний контроль |

## 3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Навчальна програма з дисципліни “Медсестринство в педіатрії” складена для спеціальності 223 “Медсестринство”, відповідно до Стандарту фахової передвищої освіти України підготовки на рівні сестер медичних.

Вивчення дисципліни “Медсестринство в педіатрії” має важливе значення для майбутніх медичних сестер, які, працюючи самостійно, повинні вміти надавати кваліфіковану долікарську медичну допомогу, виконувати складні медичні маніпуляції з діагностичною і лікувальною метою, проводити лікувально-профілактичні заходи тощо.

Основу діяльності становить реалізація медсестринського процесу, головну роль у ньому відіграє медична сестра, яка в межах своєї компетенції надає медичні та медсестринські послуги, спрямовані на зміцнення здоров'я пацієнта, запобігання захворюванням, стабілізацію стану та одужання. Вона працює в тісному контакті з батьками та безпосередньо із самою дитиною з метою сприяння успішній діагностиці, задоволення його потреб, вирішення дійсних і супутніх проблем, пов'язаних із захворюванням, та ефективного лікування й реабілітації.

Потреба в медсестринському процесі універсальна. Вона передбачає надання кваліфікованого догляду за пацієнтом, опіки над ним у широкому сенсі (побутовому, соціальному, духовному, національному з точки зору традицій). Медична сестра обговорює з пацієнтом питання медсестринського процесу, першочерговості та послідовності надання медсестринських послуг, догляду. Важливою умовою успішного медсестринського процесу є вміння медичної сестри уважно вислухати пацієнта, визначити спільно з ним пріоритетні напрями діяльності, що має принести пацієнту психологічний та фізичний комфорт і значне полегшення.

Види навчальних занять згідно з навчальним планом:

- лекції;
- практичні заняття;
- самостійна (індивідуальна) позааудиторна робота студентів.

Самостійна позааудиторна робота студентів спрямована на самостійний пошук тематичної

літератури, самостійне вивчення фрагментів навчальної програми, виконання індивідуальних завдань викладача.

**Предметом** вивчення навчальної дисципліни є вивчення анатомо-фізіологічних особливостей органів та систем дитячого організму, на основі яких здійснюється медсестринський процес, діагностика захворювань внутрішніх органів, задоволення потреб дитини, вирішення дійсних і супутніх проблем, пов'язаних із захворюванням, ефективне лікування й реабілітація, а також надання медичною сестрою в межах своєї компетенції медичних та медсестринських послуг, спрямованих на зміцнення здоров'я пацієнта, запобігання захворюванням, стабілізацію стану та одужання.

#### **4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

##### **4.1. Перелік нормативних документів:**

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vidnu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. (<https://www.kmu.gov.ua/npas/248149695>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcija-shhodo-ocinyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності ([https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks\\_academic\\_faith.pdf](https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf));
- Морально-етичний кодекс студентів ([https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics\\_code.docx](https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx));
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркового дисциплін ([https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz\\_polozhennyz\\_vybirkovi\\_dyscypliny\\_2020.pdf](https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf));
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

##### **4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:**

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контрольів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

##### **4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:**

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними,

добро- зичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;

- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

#### **4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:**

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

#### **4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:**

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

### **5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)**

| <b>Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни</b> | <b>Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Анатомія людини                                                                       | Медсестринство в хірургії                                                                                     |
| Фізіологія                                                                            | Медсестринство у внутрішній медицині                                                                          |
| Мікробіологія                                                                         | Медсестринство в акушерстві                                                                                   |
| Фармакологія та медична рецептура                                                     | Медсестринство в онкології                                                                                    |
| Основи медсестринства                                                                 | Безпека життєдіяльності                                                                                       |
| Основи психології та міжособове спілкування                                           | Медсестринство в сімейній медицині                                                                            |
|                                                                                       | Медична та соціальна реабілітація                                                                             |
|                                                                                       | Громадське здоров'я та громадське медсестринство                                                              |

### **6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:**

Мета викладання навчальної дисципліни “Медсестринство в педіатрії” — оволодіти медсестринським процесом при патології внутрішніх органів у дітей, який здійснюється в такій послідовності:

1. Визначення захворювання.
2. Етіологія.
3. Класифікація за клінічними проявами, перебігом, стадіями, активністю патологічного процесу, ускладненнями і т. ін., що необхідно для загальної орієнтації медичної сестри.
4. Медсестринський процес у клініці дитячих хвороб:

I етап — медсестринське обстеження (скарги пацієнта, анамнестичні дані, об'єктивно);

II етап — медсестринська діагностика (перераховані медсестринські діагнози — ознаки захворювання, на які медична сестра може впливати, надавати допомогу пацієнтові в межах своєї компетенції);

III етап — планування медсестринських втручань за схемою:

- підготовка пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- підготовка пацієнта до інструментальних методів обстеження;
- спостереження за пацієнтом та вирішення його дійсних проблем;
- виконання призначень лікаря;
- вирішення супутніх проблем і потреб пацієнта;
- навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду;

IV етап — реалізація плану медсестринських втручань, де розшифровуються всі пункти III етапу;

V — етап оцінювання результатів медсестринських втручань та корекція їх.

5. Профілактика захворювань: первинна і вторинна.

**1.2. Основними завданнями** у викладанні предмету є практичне засвоєння матеріалу з таких розділів як:

- правові аспекти організації педіатричної допомоги;
- педіатрична термінологія;
- практична організація роботи педіатричного стаціонару та спеціалізованих педіатричних відділень;
- анатомо-фізіологічні особливості дитячого організму;
- стратегія медсестринської допомоги пацієнтам які лікуються в спеціалізованих педіатричних відділеннях;
- засвоєння знань з надання невідкладної допомоги;
- організація роботи педіатричного кабінету в поліклініці;
- використання медсестринського процесу в роботі з хворими дітьми.

## **7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:**

**Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна** (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

**7.1. інтегральна** – здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.

### **7.2. загальні:**

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

### **7.3. спеціальні (фахові, предметні):**

☐ СК 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.

☐ СК 2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.

☐ СК 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.

☐ СК 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

☐ СК 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

☐ СК 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.

- ☐ СК 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.
- ☐ СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).
- ☐ СК 13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.
- ☐ СК 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.
- ☐ СК16. Здатність проводити медичну та соціальну реабілітацію з метою відновлення здоров'я населення.

## **8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.**

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Медсестринство в педіатрії” (модуль №2) студент повинен

### **8.1. Знати:**

- основну роль медсестринства в педіатрії; етапи медсестринського процесу;
- анатомо-фізіологічні особливості дитячого організму, основні симптоми і синдроми при патології шкіри, кістково-м'язової систем, внутрішніх органів (органів дихання; серцево-судинної системи; органів травлення; нирок та сечовивідних шляхів; системи крові; ендокринної системи),
- методи діагностики в клініці дитячих хвороб, підготовку пацієнтів до них та участь медсестри в їх проведенні;
- основні методи лікування внутрішніх хвороб і роль медсестри у виконанні призначень лікаря та ефективності лікування; методи спостереження, догляду за хворими дітьми; суть опіки над дітьми;
- правила техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки в лікувально-профілактичному закладі; принципи медичної етики та деонтології;
- чинні накази МОЗ України, які регламентують діяльність лікувально-профілактичних закладів та медсестер;
- правила техніки безпеки, охорони праці в галузі, професійної безпеки; заходи безпеки при роботі з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

### **8.2. Вміти:**

- дати медсестринську оцінку розвитку дитини та стану пацієнта в клініці дитячих хвороб;
- проводити медсестринське обстеження здорової та хворої дитини; готувати пацієнтів до діагностичних і лікувальних процедур;
- проводити реалізацію медсестринських втручань та їх корекцію;
- проводити профілактичні заходи для забезпечення інфекційної безпеки пацієнта і медичної сестри;
- надавати медсестринську допомогу дітям при критичних станах: стенозуючому ларинготрахеїті; нападі бронхіальної астми; кашлі; спазмофілії; болю в животі; блювоті; зневодненні; отруєннях; укусах комах та тварин; набряку Квінке; гострій серцевій недостатності; гострій судинній недостатності; легеневої, стравохідної, шлункової, кишкової кровотечі; гострій затримці сечі; нирковій кольці; гіперглікемічній комі; гіпоглікемічній комі; гіпер-, гіпотермії;
- навчати пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду;
- володіти технікою медсестринських маніпуляцій; вирішувати супутні проблеми та потреби пацієнта; дотримуватись правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, професійної безпеки в лікувально-профілактичних

закладів. Заходи безпеки при роботі з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

### **8.3. Демонструвати:**

- володіння навиками медсестринської оцінки стану пацієнта в клініці дитячих хвороб;
- вміння проводити медсестринське обстеження пацієнта;
- навика підготовки дітей до діагностичних і лікувальних процедур;
- вміння проводити реалізацію медсестринських втручань та їх корекцію;
- вміння проводити профілактичні заходи для забезпечення інфекційної безпеки дітей і медичної сестри;
- володіння навиками надання медсестринської допомоги пацієнтам при критичних станах
- вміння виконувати медсестринські маніпуляції;
- вміння вирішувати супутні проблеми та потреби дитини.
- готувати пацієнта до лабораторного, рентгенологічного, ендоскопічного та ультразвукового методів дослідження;
- давати рекомендації щодо здорового способу життя, загартування, рухової активності, раціонального харчування, активного довголіття, планування сім'ї;
- проводити санітарно-освітню роботу (оформлювати санітарні бюлетені, бесіди, лекції).

**Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна “Медсестринство в педіатрії”.**

РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта .

РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .

РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.

РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.

РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

## 9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Медсестринство в педіатрії» містить 2 модулі.

**Модуль 2. Обстеження пацієнта медичною сестрою з патологією внутрішніх органів та ендокринної системи, інфекційних захворюваннях; надання медичної допомоги при невідкладних станах.**

На вивчення модуля №2 навчальної дисципліни на 3 курсі відводиться 165 год, 5,5 кредитів ECTS.

Програма модуля №2 структурована на 2 змістові модулі:

### ***Змістовий модуль 1. Дитячі хвороби.***

#### **Конкретні цілі вивчення змістовного модуля 1:**

- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- догляд за ротовою порожниною;
- вимірювання температури тіла, її графічний запис;
- виконання всіх видів ін'єкцій;
- взяття слизу із зів та носа для бактеріологічного дослідження;
- промивання шлунка дітям різного віку;
- складання дісти при різних захворюваннях;
- надання долікарської невідкладної допомоги під час харчового отруєння;
- оброблення слизової оболонки ротової порожнини при стоматиті;
- взяття калу для виявлення яєць гельмінтів, на копрологічне, бактеріологічне дослідження;
- взяття матеріалу з періанальних складок на яйця глистів;
- проведення очисної та лікувальної клізми;
- підготовка та взяття сечі для проведення загального аналізу, дослідження за методикою Нечипоренка, Зимницького, бактеріологічного дослідження;
- оцінювання результатів лабораторних досліджень: норма, патологія;
- невідкладна долікарська допомога в разі гострої затримки сечі, наркової коліки;
- підготовка дітей до рентгенологічного та інструментального методів обстеження;
- дотримання чинних наказів МОЗ України;
- проведення санітарно-освітньої роботи з пацієнтами та їхніми батьками;
- проведення підрахунку частоти пульсу, його характеристика;
- проведення підрахунку частоти дихальних рухів;
- вимірювання артеріального тиску, оцінювання результатів;
- облік випитої, введеної та виділеної рідини;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- надання невідкладної допомоги під час зомління та колапсу відповідно до протоколів лікування;
- підготовка пацієнта до взяття крові та добової сечі на вміст глюкози;
- підготовка пацієнта до дослідження добового глюкозуричного профілю;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- техніка й правила введення інсуліну;
- навчання пацієнта та його оточуючих правилам раціонального харчування, фізичної активності;
- невідкладна допомога при діабетичному кетоацидозі та гіпоглікемічній комі відповідно до протоколів лікування;
- техніка введення протитуберкульозної вакцини;
- техніка проведення проби Манту, оцінювання результатів;
- взяття харкотиння для дослідження: бактеріологічного та для визначення чутливості до антибіотиків;
- розведення та введення антибіотиків;

- техніка введення вакцин АКДП, АаКДП, АДП-М анатоксину; накладання зігрівального компресу на вухо;
- проведення змивів з носової частини глотки для вірусологічного дослідження;
- введення вакцини проти кору, краснухи; взяття мазка з ротоглотки на  $\beta$ -гемолітичний стрептокок; введення вакцин АКДП, АаКДП, протипаротитної інфекції;
- накладання зігрівального компресу на привушні слинні залози;
- реєстрація та характеристика випорожнень;
- підготовка та взяття калу для бактеріологічного, копрологічного дослідження;
- методика оральної регідrataції;
- проведення водно-чайної дієти; проведення профілактичних щеплень (проти полімієліту, гепатиту);

### **Тематична структура змістового модуля 1:**

Тема 1-2. Захворюванн нирок та сечових шляхів у дітей. Гострий та хронічний пієлонефрит.

Тема 3-4. Гострий та хронічний гломерулонефрит. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 5-6. Гострий та хронічний цистит у дітей. Дизметаболічна нефропатія. Енурез у дітей.

Тема 7. Гостра та хронічна недостатність нирок у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 8. Захворювання ендокринної системи у дітей. Порушення функції гіпофізу та наднирників. Клініка, діагностика, лікування.

Тема 9. Цукровий діабет. Клініка, діагностика, лікування.

Тема 10-11. Захворювання щитоподібної залози у дітей. Гіпертиреоз. Поняття про ендемічний зоб. Профілактика ендемічного зобу. Гіперплазія щитоподібної залози. Гіпотиреоз.

Тема 12-13. *Контроль засвоєння змістового модуля I «Дитячі хвороби», який включає: комп'ютерне тестування, контроль практичних навичок.*

### **Змістовий модуль 2. Інфекційні захворювання. Невідкладні стани в педіатрії.**

#### **Конкретні цілі вивчення змістового модуля 2:**

- техніка введення протитуберкульозної вакцини;
- техніка проведення проби Манту, оцінювання результатів;
- взяття харкотиння для дослідження: бактеріологічного та для визначення чутливості до антибіотиків;
- розведення та введення антибіотиків;
- виконання всіх видів ін'єкцій;
- підрахунок частоти дихальних рухів;
- вимірювання температури тіла, її графічний запис;
- техніка введення вакцин АКДП, АаКДП, АДП-М анатоксину;
- проведення змивів з носової частини глотки для вірусологічного дослідження;
- введення вакцини проти кору, краснухи; взяття мазка з ротоглотки на  $\beta$ -гемолітичний стрептокок; введення вакцин АКДП, АаКДП, протипаротитної інфекції;
- накладання зігрівального компресу на привушні слинні залози;
- реєстрація та характеристика випорожнень;
- підготовка та взяття калу для бактеріологічного, копрологічного дослідження;
- методика оральної регідrataції;
- проведення профілактичних щеплень (проти полімієліту, гепатиту);
- надання долікарської невідкладної допомоги під час харчового отруєння;
- надання долікарської невідкладної допомоги в разі гіпертермії, стенозуючого ларинготрахеїту, бронхоспазму, ядухи тощо;
- надання невідкладної допомоги під час судомного синдрому;
- надання невідкладної допомоги під час гіпертемічного синдрому;

- надання невідкладної допомоги під час алергійного синдрому;
- надання невідкладної допомоги під час кишкового токсикозу та ексікозу;
- надання невідкладної допомоги під час коматозних станів;
- надання невідкладної допомоги під час стенозуючого ларинготрахеїту;
- надання невідкладної допомоги при дифтерійному крупі;
- надання невідкладної допомоги під час бронхоспазму;
- надання невідкладної допомоги під час зомління, колапсу;
- надання невідкладної допомоги за наявності чужорідного тіла в дихальних шляхах;
- надання невідкладної допомоги в разі гострої ниркової недостатності;
- надання невідкладної допомоги під час кровотеч;
- надання невідкладної допомоги під час ларингоспазму.

## **Тематична структура розділу 2:**

Тема 1. Гострі респіраторні вірусні інфекції у дітей. Грип. Парагрип. Аденовірусна інфекція. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 2. Кір у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика. Краснуха у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 3. Скарлатина у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 4-5. Вітряна віспа у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика. Епідемічний паротит у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 6. Паротитна інфекція. Коклюш та паракоклюш у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 7-8. Дифтерія у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 9. Менінгококова інфекція у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 10. Поліомієліт у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 11. Проф.щеплення. Календар проф. щеплень. Покази та протипокази до проф. щеплень.

Тема 12-13. Кишкові інфекції у дітей. Дизентерія у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика. Сальмонельоз у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 14-15. Гельмінтози у дітей. Аскаридоз та його ускладнення. Трихоцефальоз. Ентеробіоз. Епідеміологія, клініка, лікування, профілактика.

Тема 16-17. Вірусні гепатити у дітей. Епідеміологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 18. TORCH інфекція у дітей. Епідеміологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 19. ВІЛ-інфекція та СНІД у дітей. Епідеміологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 20-21. Особливості перебігу туберкульозу у дітей. Туберкульозна інтоксикація. Первинний туберкульозний комплекс. Клініка, діагностика, профілактика. Туберкульоз внутрішньогрудних лімфатичних вузлів.

Тема 22. Туберкульозний менінгіт. Клініка, діагностика, профілактика. Поняття про реакцію Манту.

Тема 23. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі при алергічному синдромі, анафілактичному шоці. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 24. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі при судомному та гіпертермічному синдромі.

Тема 25. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі при токсичному та коматозному стані та допомога при них.

Тема 26. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі при стенозуючому ларинготрахеїті. Клініка, діагностика, лікування, профілактика

Тема 27. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі при нападі бронхіальної астми та астматичному стані.

Тема 28-29. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі при гострій дихальній та серцево-судинній недостатності, синдромі гострої та хронічної печінкової недостатності у дітей.

Тема 30. Допомога при укусах тварин та змій, укусах комах, хімічних, термічних опіках, ударах блискавки та електричного струму, при отруєнні чадним газом у дітей.

Тема 31. *Контроль засвоєння змістового модуля 2* інфекційні захворювання, невідкладні стани, туберкульоз, гельмінтози та по всіх попередніх темах, яке включає: комп'ютерне тестування, контроль практичних навичок.

32-33. **Модульний контроль №2.** Обстеження пацієнта медичною сестрою з патологією внутрішніх органів та ендокринної системи, інфекційних захворюваннях; надання медичної допомоги при невідкладних станах.

34. **Модуль з дисципліни «Медсестринство в педіатрії».**

## 1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| № з/п                                                            | Теми                                                                                           | Кількість годин |        |                                               |                   |
|------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------|-----------------------------------------------|-------------------|
|                                                                  |                                                                                                | Загальний обсяг | Лекції | Навчальна практика під керівництвом викладача | Самостійна робота |
| Розділ 3. Дитячі хвороби                                         |                                                                                                |                 |        |                                               |                   |
| 1                                                                | Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку, сечовидільної, ендокринної систем. | 52              | 6      | 26                                            | 20                |
| Розділ 4. Інфекційні захворювання. Невідкладні стани в педіатрії |                                                                                                |                 |        |                                               |                   |
| 2                                                                | Інфекційні, імунодефіцитні та паразитарні захворювання у дітей                                 | 79              | 14     | 46                                            | 19                |
| 24                                                               | Невідкладна допомога дітям на догоспітальному етапі та в стаціонарі.                           | 34              | 2      | 22                                            | 10                |
|                                                                  | Усього                                                                                         | 165             | 22     | 94                                            | 49                |

#### 4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

| №  | Зміст лекцій                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | К-сть год |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
|    | <b>Осінній семестр</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |           |
| 1  | Захворювання органів травлення у дітей старшого віку. Клініка, лікування, профілактика.                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 2         |
| 2  | Захворювання нирок і сечових шляхів (гломерулонефрит, нефротичний синдром, пієлонефрит, ГНН, ХНН). Клініка, лікування, профілактика.                                                                                                                                                                                                                                             | 2         |
| 3  | Захворювання ендокринної системи (гіпофізу, наднирників, щитоподібної залози, цукровий діабет). Клініка, лікування, профілактика.                                                                                                                                                                                                                                                | 2         |
| 4  | Гострі респіраторні вірусні інфекції. Грип. Парагрип. Аденовірусна, ентеро-, рино-, РС- інфекція.                                                                                                                                                                                                                                                                                | 2         |
| 5  | Кір. Краснуха. Скарлатина. Вітряна віспа. Клініка, лікування, профілактика.                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 2         |
| 6  | Паротитна інфекція. Коклюш. Паракоклюш. Клініка, лікування, профілактика.                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 2         |
| 7  | Дифтерія. Менінгококова інфекція. Поліомієліт. Клініка, лікування, профілактика.                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2         |
|    | <b>Усього</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>14</b> |
|    | <b>Весняний семестр</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |           |
| 8  | Кишкові інфекції (дизентерія, сальмонельоз). Гельмінтози. Клініка, лікування, профілактика.                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 2         |
| 9  | Вірусні гепатити. СНІД та TORCH-інфекція у дітей. Клініка, лікування, профілактика.                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 2         |
| 10 | Туберкульоз у дітей (туберкульозна інтоксикація, первинний туберкульозний комплекс, туберкульоз внутрішньогрудних лімфовузлів, туберкульозний менінгіт), лікування та профілактика захворювання.                                                                                                                                                                                 | 2         |
| 11 | Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та в стаціонарі (судомний, гіпертермічний, алергічний синдроми, стенозуючий ларинготрахеїт), при гострій дихальній і серцево-судинній недостатності. Синдром гострої і хронічної печінкової недостатності. Допомога при укусах тварин та змій, укусах комах, хімічних та термічних опіках, ударах блискавки та електричного струму | 2         |
|    | <b>Усього</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>8</b>  |
|    | <b>Разом</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>22</b> |

#### 5. Теми семінарських занять – програмою не передбачено

## 6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

| №<br>п/п | ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ                                                                                                                                                                                          | К-сть<br>Годин |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
|          | <b><u>ОСІННІЙ СЕМЕСТР</u></b>                                                                                                                                                                                   |                |
| 1-2      | Захворюванн нирок та сечових шляхів у дітей. Гострий та хронічний пієлонефрит.                                                                                                                                  | 4              |
| 3-4      | Гострий та хронічний гломерулонефрит. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.                                                                                                                            | 4              |
| 5-6      | Гострий та хронічний цистит у дітей. Дизметаболична нефропатія. Енурез у дітей.                                                                                                                                 | 4              |
| 7        | Гостра та хронічна недостатність нирок у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.                                                                                                                  | 2              |
| 8        | Захворювання ендокринної системи у дітей. Порушення функції гіпофізу та наднирників. Клініка, діагностика, лікування.                                                                                           | 2              |
| 9        | Цукровий діабет. Клініка, діагностика, лікування.                                                                                                                                                               | 2              |
| 10-11    | Захворювання щитоподібної залози у дітей. Гіпертиреоз. Поняття про ендемічний зоб. Профілактика ендемічного зобу. Гіперплазія щитоподібної залози. Гіпотиреоз.                                                  | 4              |
| 12-13    | <i>Контроль засвоєння змістовного модуля I - захворювання органів дихання та серцево-судинної, кровотворної, видільної, травної, ендокринної систем, яке включає: комп'ютерне, контроль практичних навичок.</i> | 4              |
| 14       | Гострі респіраторні вірусні інфекції у дітей. Грип. Парагрип. Аденовірусна інфекція. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.                                                                             | 2              |
| 15       | Кір у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика. Краснуха у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.                                                                                    | 2              |
| 16       | Скарлатина у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.                                                                                                                                              | 2              |
| 17-18    | Вітряна віспа у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика. Епідемічний паротит у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.                                                               | 4              |
| 19       | Паротитна інфекція. Коклюш та паракоклюш у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.                                                                                                                | 2              |
| 20-21    | Дифтерія у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.                                                                                                                                                | 4              |
| 22       | Менінгококова інфекція у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.                                                                                                                                  | 2              |
|          | <b>Усього</b>                                                                                                                                                                                                   | <b>44</b>      |
|          | <b><u>ВЕСНЯНИЙ СЕМЕСТР</u></b>                                                                                                                                                                                  |                |
| 23       | Поліомієліт у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.                                                                                                                                             | 2              |
| 24       | Проф.щеплення. Календар проф. щеплень. Покази та протипокази до проф. щеплень.                                                                                                                                  | 2              |
| 25-26    | Кишкові інфекції у дітей. Дизентерія у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика. Сальмонельоз у дітей. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.                                               | 4              |
| 27-28    | Гельмінтози у дітей. Аскаридоз та його ускладнення. Трихоцефальоз. Ентеробіоз. Епідеміологія, клініка, лікування, профілактика.                                                                                 | 4              |
| 29-      | Вірусні гепатити у дітей. Епідеміологія, клініка, діагностика, лікування,                                                                                                                                       | 4              |

|       |                                                                                                                                                                                                                      |           |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 30    | профілактика.                                                                                                                                                                                                        |           |
| 31    | TORCH інфекція у дітей Епідеміологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.                                                                                                                                 | 2         |
| 32    | ВІЛ-інфекція та СНІД у дітей. Епідеміологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.                                                                                                                          | 2         |
| 33-34 | Особливості перебігу туберкульозу у дітей. Туберкульозна інтоксикація. Первинний туберкульозний комплекс. Клініка, діагностика, профілактика. Туберкульоз внутрішньогрудних лімфатичних вузлів.                      | 4         |
| 35    | Туберкульозний менінгіт. Клініка, діагностика, профілактика. Поняття про реакцію Манту.                                                                                                                              | 2         |
| 36    | Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі при алергічному синдромі, анафілактичному шоці. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.                                                         | 2         |
| 37    | Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі при судомному та гіпертермічному синдромі.                                                                                                             | 2         |
| 38    | Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі при токсичному та коматозному стані та допомога при них.                                                                                               | 2         |
| 39    | Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі пристенозуючому ларинготрахеїті. Клініка, діагностика, лікування, профілактика                                                                         | 2         |
| 40    | Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі при нападі бронхіальної астми та астматичному стані.                                                                                                   | 2         |
| 41-42 | Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі при гострій дихальній та серцево-судинній недостатності, синдромі гострої та хронічної печінкової недостатності у дітей.                               | 4         |
| 43    | Допомога при укусах тварин та змій, укусах комах, хімічних, термічних опіках, ударах блискавки та електричного струму, при отруєнні чадним газом у дітей.                                                            | 2         |
| 44    | <i>Контроль засвоєння змістовного модуля 2 - інфекційні захворювання, невідкладні стани, туберкульоз, гельмінтози та по всіх попередніх темах, яке включає: комп'ютерне тестування, контроль практичних навичок.</i> | 4         |
| 45-46 | <b>Модульний контроль №2.</b> Обстеження пацієнта медичною сестрою з патологією внутрішніх органів та ендокринної системи, інфекційних захворюваннях; надання медичної допомоги при невідкладних станах.             | 4         |
| 47    | <b>Модульний контроль з дисципліни «Медсестринство в педіатрії»</b>                                                                                                                                                  | 2         |
|       | <b>Усього</b>                                                                                                                                                                                                        | <b>50</b> |
|       | <b>Разом</b>                                                                                                                                                                                                         | <b>94</b> |

7. Теми семінарських занять – програмою не передбачено

## 8. САМОСТІЙНА РОБОТА

| №<br>п/п | Тема самостійної позааудиторної роботи                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Об'єм<br>у годинах |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
|          | <b><u>ОСІННІЙ СЕМЕСТР</u></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                    |
| 1-3      | Захворювання органів травлення у дітей. Гострий гастрит, гастроентерит, хронічний гастрит. Дуоденіт. Виразкова хвороба. Клініка, діагностика, лікування, профілактика                                                                                                                                                                                                                              | 6                  |
| 4-5      | Муковісцидоз. Сучасні підходи до діагностики, лікування, медико-соціальної реабілітації. Опрацювання медичної літератури, медсестринський процес за такої патології                                                                                                                                                                                                                                | 4                  |
| 6-7      | Захворювання ендокринної системи у дітей. Порушення функції гіпофізу та наднирників. Клініка, діагностика, лікування.                                                                                                                                                                                                                                                                              | 2                  |
| 8-9      | Цукровий діабет. Клініка, діагностика, лікування.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 4                  |
| 10-11    | Захворювання щитоподібної залози у дітей. Гіпертиреоз. Поняття про ендемічний зоб. Профілактика ендемічного зобу. Гіперплазія щитоподібної залози. Гіпотиреоз.                                                                                                                                                                                                                                     | 4                  |
|          | <b>Усього</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>20</b>          |
|          | <b><u>ВЕСНЯНИЙ СЕМЕСТР</u></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                    |
| 12-13    | Опрацювання наказів МОЗ України щодо профілактики інфекційних захворювань у дітей                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 4                  |
| 14-16    | Гельмінтози, їх негативний вплив на організм дитини. Оформлення санбюлетня                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 4                  |
| 17-18    | Загальна характеристика інфекційної хвороби — її періоди.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 4                  |
| 19-20    | Гострі респіраторні вірусні інфекції у дітей. Коклюш та паракоклюш у дітей.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 4                  |
| 21-22    | Коротка характеристика позалегенового туберкульозу.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 4                  |
| 23-25    | Сучасні погляди на вакцинацію. Показання та протипоказання. Виконання щеплень                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 5                  |
| 26-27    | Сальмонельоз. Медсестринський процес.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 4                  |
| 28-32    | Невідкладна допомога на до госпітальному етапі та у стаціонарі. Синдроми: алергічний, судомний, гіпертермічний, токсичний, коматозний та допомога при них. Стенозуючий ларинготрахеїт, напад бронхіальної астми, астматичний стан. Клініка, діагностика, лікування, профілактика. Гостра дихальна та серцево-судинна недостатність. Синдром гострої та хронічної печінкової недостатності у дітей. | 10                 |
|          | <b>Усього</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>29</b>          |
|          | <b>Разом:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>49</b>          |

## **9. Індивідуальні завдання**

Під час вивчення відповідних тем студент може виконувати індивідуальну роботу, яка проводиться в позаурочний час та при успішному її виконанні додатково оцінюється викладачем.

Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента (ІСРС) залежить від її обсягу і значимості. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Орієнтовний перелік індивідуальних завдань:

1. Чергування у терапевтичному відділенні з подальшим звітом на практичному занятті.
2. Підготовка ілюстративних матеріалів за тематикою практичних занять (таблиці, муляжі, наочні приладдя, графлогічні схеми практичних занять).
3. Випуск санбюлетнів щодо первинної та вторинної профілактики захворювань у відділеннях по місцю проходження практики.
4. Участь у роботі студентського наукового гуртка без виступу на студентській науковій конференції (з відвідуванням не менше половини його засідань).
5. Виступ з науковою працею на студентській науковій конференції.
6. Робота з літературою й іншими джерелами інформації та підготовка реферативного повідомлення із доповіддю на практичному занятті.

## **10. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

Перелік тем для реферативних повідомлень:

1. Муковісцидоз. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.
2. Сальмонельоз. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.
3. ГРВІ у дітей. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.
4. Гельмінтози у дітей. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.
5. Гіпотиреоз у дітей. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.
6. Цукровий діабет у дітей. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.
7. Виразкова хвороба шлунку. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.
8. Ожиріння. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.

## **11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ**

*При вивченні дисципліни «Медсестринство в педіатрії» під час лекцій та практичних занять використовуються наступні методи навчання:*

### **1. Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний.**

- Студенти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник в "готовому" виді.
- Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення.
- Даний метод знаходить широке застосування у вузі для передачі великого масиву інформації.
- Інформаційно-рецептивний метод сам по собі не формує в студента умінь і навичок використання отриманих знань і не гарантує їх свідомого й міцного запам'ятовування.

### **2. Репродуктивний метод (репродукція - відтворення)**

- Застосування вивченого на основі зразка або правила.
- Діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписаннями, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях.
- Організовується діяльність студентів за кількарізним відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, лабораторні, практичні роботи, програмований контроль, різні форми самоконтролю.
- Застосовується у взаємозв'язку з інформаційно-рецептивним методом (який передуює репродуктивному). Разом вони сприяють формуванню знань, навичок і вмінь в студентів, формують основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, перенос, класифікація).
- Не гарантує розвитку творчих здатностей студентів.

### **3. Метод проблемного викладу.**

- Педагог до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів. Показує спосіб рішення поставленого завдання.
- Спосіб досягнення мети - розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів.
- Студенти стають свідками й співучасниками наукового пошуку.
- Студенти не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки педагога.
- Підхід широко використовується в практиці ВНЗ.

### **4. Частково-пошуковий, або евристичний, метод.**

- Полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань.
- Пошук рішення відбувається під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок.
- Процес мислення здобуває продуктивний характер.
- Процес мислення поетапно направляється й контролюється педагогом або самими учнями на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними) і навчальними посібниками.
- Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на семінарах і колоквіумах.

### **5. Дослідницький метод.**

- Проводиться аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студентів.
- Студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри й виконують інші дії пошукового характеру.
- Завдання, які виконуються з використанням дослідницького методу, повинні містити в собі всі елементи самостійного дослідницького процесу (постановку завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес рішення завдання).

У даному методі найбільш повно проявляються ініціатива, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності. Навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження.

Поєднуючи та узагальнюючи наведені вище методи навчання, при вивченні дисципліни доцільними є такі методи організації навчальних занять як:

- метод клінічних кейсів,
- проблемно-дослідницький метод,
- метод індивідуальних навчально-дослідних та практичних завдань,
- метод конкурентних груп,
- метод тренінгових технологій,
- метод проведення наукових конференцій із застосуванням інтерактивних, міждисциплінарних та інформаційно-комп'ютерних технологій

Видами навчальної діяльності студента, згідно з навчальним планом, є практичні заняття, самостійна робота студентів.

Практичні заняття проходять у клініці та складаються з чотирьох структурних частин:

- 1) засвоєння теоретичної частини теми,
- 2) демонстрація викладачем методики виконання передбачених темою медичних маніпуляцій,
- 3) робота студентів по відпрацюванню практичних навичок під контролем викладача,
- 4) вирішення ситуаційних завдань та питань тест-контролю засвоєння матеріалу.

При проведенні практичних занять основне місце посідає опанування практичними навичками з обстеження пацієнта в нормі та при патології.

Самостійна робота студентів посідає у вивченні дисципліни вагоме місце. Окрім традиційної передаудиторної підготовки, вона включає роботу студентів у терапевтичному відділенні стаціонару, приймальному відділенні, діагностичних відділеннях, симуляційному центрі в позааудиторний час.

## 12. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Оцінювання поточної навчальної діяльності, модульного контролю та дисципліни в цілому здійснюється відповідно до *«Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів Буковинського державного медичного університету в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу»* (схваленої рішенням Вченої ради від 29 травня 2014 року, протокол № 9).

При оцінюванні знань студентів перевага надається стандартизованим методам контролю: стандартизований за методикою виконання контроль практичних навичок, тестування (усне, письмове), структуровані письмові роботи, робота із стандартною медичною документацією.

### **Форми контролю**

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок (стандартизованих за методикою виконання).

Контроль виконання самостійної роботи, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Контроль засвоєння практичних навичок здійснюється як під час поточного контролю, так і при підсумковому контролі.

Підсумковий контроль проводиться по завершенню вивчення 5 змістових модулів (підсумковий модульний контроль).

### **Методи контролю**

*Теоретичних знань:*

- тестування письмове та комп'ютерне,
- індивідуальне опитування, співбесіда,
- структуровані за змістом письмові роботи.

*Практичних навичок та умінь:*

- контроль виконання стандартизованих за методикою проведення практичних навичок, передбачених планом практичної підготовки студента з дисципліни
- контроль заповнення стандартної медичної документації, передбаченої планом практичної підготовки

### 13. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

По завершенню вивчення модуля №2 з дисципліни «Медсестринство в педіатрії» на останньому занятті проводиться контроль знань та практичної підготовки студентів. Форма підсумкового контролю успішності навчання проводиться як підсумковий модульний контроль.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали всі аудиторні (практичні) навчальні заняття, передбачені календарним планом (або своєчасно їх відпрацювали) і набрали за поточну початкову діяльність кількість балів, не меншу за мінімальну.

Підсумковий модульний контроль передбачає перевірку теоретичних знань студента, демонстрацію виконання ним практичних навичок та вирішення ситуаційних завдань з моделювання дій середнього медичного персоналу в конкретних клінічних ситуаціях.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під час підсумкового контролю, складає 80. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент за сумою всіх етапів його проведення набрав не менше 50 балів.

Підсумковий контроль теоретичних знань, набутих практичних навичок та вмінь проводять в три етапи.

**I етап** – тестовий комп'ютерний контроль рівня теоретичної підготовки студентів. Кожному студенту пропонуються 30 тестів, які оцінюються в 1 бал за кожний тест.

**II етап** - перевірка рівня засвоєння 2 практичних навичок.

**III етап** – розв'язування 2 ситуаційних задач.

**Максимальна кількість балів, яку студент може отримати під час модульного контролю складає 80**, причому максимальна кількість балів за демонстрацію виконання практичної навички складає 30 балів (практичні навички виконано методично вірно - 30 балів, виконано з недоліком, виправленим студентом самостійно - 25 балів, виправлено студентом після зауваження викладача - 20 балів, не виконано - 0 балів), за вирішення ситуаційних задач - 20 (10 балів за кожну задачу), за відповідь на питання тест-контролю - 30 балів. Модульний контроль зараховується студентові, якщо за результатами тестування він набрав не менше 20 балів, вирішив не менше 1 ситуаційної задачі (10 балів) та за виконання практичної навички отримав не менше 20 балів.

**Мінімальна сумарна оцінка за підсумковий модульний контроль - 50 балів.**

#### 14. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Організація профілактичної та лікувальної допомоги дітям, обов'язки медичної сестри щодо їх виконання. Лікувально-профілактичні заклади.
2. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженої дитини.
3. Характеристика та ознаки, фізіологічні стани новонароджених.
4. Характеристика та ознаки недоношеної дитини. Функціональні особливості органів і систем недоношеної дитини. Вигодовування та зігрівання.
5. Періоди дитячого віку та їх характеристика. Фізичний розвиток дитини.
6. Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи. Нервово-психічний розвиток дитини.
7. Характеристика природного вигодовування. Переваги грудного вигодовування. Протипоказання й утруднення під час грудного вигодовування. Види й строки введення підгодовування.
8. Характеристика змішаного вигодовування. Гіпогалактія та її профілактика.
9. Характеристика штучного вигодовування. Молочні суміші.
10. Харчування дітей старших однорічного віку. Контроль за харчуванням у дитячому дошкільному закладі.
11. Анатомо-фізіологічні особливості шкіри. Захворювання шкіри новонародженої дитини. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес у разі везикулопустульозу, пухирчатки новонароджених.
12. Хвороби пупка. Етіологія. Медсестринський процес під час омфаліту.
13. Сепсис новонароджених. Етіологія. Медсестринський процес при сепсисі.
14. Гемолітична хвороба новонароджених. Етіологія. Медсестринський процес.
15. Асфіксія новонароджених. Етіологія. Медсестринський процес.
16. Пологові травми. Гіпоксично-травматичне ураження центральної нервової системи. Етіологія. Медсестринський процес у разі пологових травм і гіпоксично-травматичного ураження центральної нервової системи.
17. Анатомо-фізіологічні особливості кісткової системи.
18. Гіповітамінози. Рахіт. Етіологія. Медсестринський процес під час рахіту.
19. Гіпокальціємічний синдром. Етіологія. Медсестринський процес у разі гіпокальціємічного синдрому.
20. Гіпервітаміноз. Медсестринська діагностика.
21. Алергійні діатези. Екскудативно-катаральний, лімфатико-гіпопластичний і нервово-артритичний діатези. Етіологія. Медсестринський процес у разі діатезів.
22. Анатомо-фізіологічні особливості органів травлення. Гострі розлади травлення у дітей раннього віку. Етіологія. Медсестринський процес.
23. Гіпотрофія. Етіологія. Медсестринський процес. Стоматит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
24. Стоматит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
25. Гострий гастрит. Гастроентерит. Хронічний гастрит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
26. Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Етіологія. Медсестринський процес.
27. Хронічний холецистохолангіт, дисфункція жовчних шляхів, дуоденіт. Медсестринське обстеження та спостереження.
28. Гельмінтози. Етіологія. Медсестринський процес під час аскаридозу, ентеробіозу, трихоцефалозу тощо.
29. Пілоростеноз і пілороспазм. Медсестринський процес у разі пілоростенозу і пілороспазму.
30. Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання. Назофарингіт. Стенозуючий ларинготрахеїт. Етіологія. Клінічні прояви. Невідкладна допомога під час стенозуючого ларинготрахеїту.
31. Тонзиліт. Отит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
32. Бронхіт. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
33. Пневмонія. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
34. Особливості перебігу пневмонії новонароджених і недоношених дітей. Невідкладна допомога

в разі гіпертермії.

35. Бронхіальна астма. Етіологія. Медсестринський процес. Медсестринське обстеження та спостереження; невідкладна допомога під час нападу бронхіальної астми.
36. Анатомо-фізіологічні особливості сечових органів. Пієлонефрит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес. Підготовка пацієнта до лабораторних та інструментальних методів обстеження.
37. Гломерулонефрит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
38. Гостра ниркова недостатність та хронічне захворювання нирок. Етіологія. Класифікація. Медсестринська діагностика. Невідкладна допомога в разі гострої затримки сечі.
39. Анатомо-фізіологічні особливості органів кровообігу. Природжені вади серця, судин. Етіологія. Медсестринський процес при природжених вадах серця і судин.
40. Ревматична лихоманка. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження та реалізація плану медсестринських втручань. Профілактика.
41. Вегетосудинна дисфункція. Етіологія. Медсестринська діагностика.
42. Анатомо-фізіологічні особливості кровотворної системи. Анемія. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження в разі анемії.
43. Лейкоз. Етіологія. Класифікація. Виконання лікарських призначень, оцінювання результатів, корекція. Догляд.
44. Геморагічні захворювання. Етіологія. Медсестринський процес під час тромбоцитопенії та тромбоцитопатії, геморагічного васкуліту, гемофілії.
45. Анатомо-фізіологічні особливості ендокринних залоз (залоз внутрішньої секреції). Цукровий діабет. Етіологія. Підготовка пацієнтів до лабораторних досліджень. Інсуліно- та дієтотерапія. Профілактика.
46. Гіпотиреоз. Етіологія. Медсестринський процес.
47. Грип. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринський процес під час грипу.
48. Гострі респіраторні вірусні інфекції. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
49. Туберкульоз. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Медсестринська діагностика. Виконання лікарських призначень. Вирішення супутніх проблем і потреб пацієнта. Специфічна та неспецифічна профілактика. Диспансерне спостереження.
50. Дифтерія. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження. Встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація.
51. Менінгококова інфекція. Етіологія. Класифікація. Медсестринська діагностика. Планування та реалізація медсестринських втручань.
52. Кір. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринський процес.
53. Краснуха. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження. Догляд.
54. Скарлатина. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринська діагностика та реалізація плану медсестринських втручань.
55. Вітряна віспа. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження.
56. Кашлюк. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринський процес.
57. Паротитна інфекція. Етіологія. Епідеміологія. Особливості спостереження за пацієнтом та вирішення його дійсних і супутніх проблем.
58. Дизентерія. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринський процес. Виконання лікарських призначень. Реалізація плану медсестринських втручань, оцінювання результатів. Корекція.
59. Колі-ентерит. Етіологія. Медсестринський процес.
60. Вірусний гепатит. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Медсестринське обстеження, медсестринська діагностика. Планування медсестринських втручань, реалізація, оцінювання, корекція.
61. Профілактика інфекційних хвороб. Календар профілактичних щеплень.
62. Поліомієліт. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження, виявлення дійсних і супутніх проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів.
63. ВІЛ-інфекція/СНІД. Етіологія. Медсестринський процес. Медсестринське спостереження і вирішення його дійсних проблем.
64. Судомний синдром. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
65. Анафілактичний шок. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.

66. Кишковий токсикоз. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
67. Гіперглікемічна кома. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
68. Гіпоглікемічна кома. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
69. Гостра дихальна недостатність. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
70. Зомління. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
71. Колапс. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
72. Носова кровотеча. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
73. Гіпокальціємічний синдром. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
74. Реанімаційні заходи у випадку клінічної смерті.

#### **14.2. Перелік практичних навиків до підсумкового модульного контролю**

1. Провести перший і ранковий туалет новонародженої дитини.
2. Проведення антропометрії.
3. Обробка пупкового залишку і пупкову ранку.
4. Годування недоношеної дитини через зонд.
5. Сповивання дитини.
6. Розрахувати разову та добову потребу в їжі.
7. Обробляти шкіру та слизові оболонки.
8. Провести контрольне зважування.
9. Провести гігієнічну та лікувальну ванну.
10. Догляд за пупковою ранкою під час омфаліту.
11. Догляд за дитиною з гіпоксично-травматичним ураженням ЦНС.
12. Проводити штучну вентиляцію легень і закритий масаж серця.
13. Застосовувати міхур з льодом, грілку.
14. Догляд за дитиною з гіпертермією.
15. Відсмоктувати слиз із верхніх дихальних шляхів.
16. Проводити профілактику рахіту вітамінами групи D.
17. Закапування крапель в очі, ніс, вуха.
18. Накладання зігрівального компресу і гірчичників.
19. Підраховувати частоту дихання і серцевих скорочень.
20. Вимірювати артеріальний тиск.
21. Вести харчовий щоденник для дітей з аномаліями конституції.
22. Промивання шлунок.
23. Проводити очисну та лікувальну клізму.
24. Догляд за дитиною під час блювання.
25. Підготовка пацієнта до взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень: загального аналізу крові та сечі, дослідження сечі за методикою Нечипоренка, Зимницького, бактеріологічного; загального та бактеріологічного дослідження харкотиння; дослідження калу на наявність гельмінтів, зіскріб із періанальних складок, копрологічне та бактеріологічне дослідження калу.
26. Взяття крові з вени для біохімічних і серологічних досліджень.
27. Догляд за дитиною із стенозуючим ларинготрахеїтом.
28. Догляд за дитиною із пневмонією.
29. Допомогати під час проведення плевральної пункції.
30. Підготовка дитини до функціональних та інструментальних методів обстеження (комп'ютерної томографії, рентгенологічних, ендоскопічних, УЗД тощо).
31. Проведення введення інсуліну.
32. Визначати наявність глюкози в сечі.
33. Визначати добовий діурез.
34. Доглядати за шкірою з висипаннями при різних інфекційних захворюваннях.
35. Проведення проби Манту.
36. Взяття мазків, змиви з носоглотки для вірусологічного та бактеріологічного дослідження.
37. Надання невідкладної допомоги під час судомного синдрому;

38. Надання невідкладної допомоги під час гіпертемічного синдрому;
39. Надання невідкладної допомоги під час алергійного синдрому;
40. Надання невідкладної допомоги під час кишкового токсикозу та ексикозу;
41. Надання невідкладної допомоги під час коматозних станів;
42. Надання невідкладної допомоги під час стенозуючого ларинготрахеїту;
43. Надання невідкладної допомоги при дифтерійному крупі;
44. Надання невідкладної допомоги під час бронхоспазму;
45. Надання невідкладної допомоги під час зомління, колапсу;
46. Надання невідкладної допомоги за наявності чужорідного тіла в дихальних шляхах;
47. Надання невідкладної допомоги в разі гострої ниркової недостатності;
48. Надання невідкладної допомоги під час кровотеч;
49. Надання невідкладної допомоги під час ларингоспазму.

## 14. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Критерії оцінок знань теоретичної та практичної підготовки студентів на практичних заняття виставляються відповідно до вимог до професійної підготовки, виходячи із існуючих навчальних планів та програми з «Медсестринства в педіатрії». Знання і вміння студента оцінюються викладачем за загальноприйнятою 4-х бальною системою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”) з виставленням оцінки в журнал відвідування та успішності.

Оцінка **“відмінно”** виставляється студенту, який глибоко, грамотно, і твердо засвоїв програмний матеріал, послідовно, грамотно, і логічно правильно його викладає, в відповідях якого тісно пов’язані теорія з практикою. При цьому студент не відчуває труднощів з відповідями при відозміненні завдань, вільно справляється з завданнями, питаннями чи іншими видами застосування знань, показує обізнаність з монографічною літературою, правильно обґрунтовує прийняті рішення, володіє різноманітними навичками і прийомами виконання практичних робіт та обстеження хворих.

Оцінка **“добре”** виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал, грамотно і по суті викладає його, який не допускає суттєвих неточностей у відповідях на запитання, правильно використовує теоретичні положення при рішенні практичних питань і завдань, володіє необхідними навичками та прийомами їх виконання.

Оцінка **“задовільно”** ставиться студенту, який має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності в формуваннях, непослідовно викладає матеріал і відчуває утруднення в виконанні практичних робіт, обстеження хворих тощо.

Оцінка **“незадовільно”** виставляється студенту, який не знає більшої частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, невпевнено, з труднощами виконує практичне завдання.

## 15. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

Оцінка з дисципліни визначається відповідно до «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів Буковинського державного медичного університету в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу» (схваленої рішенням Вченої ради від 29 травня 2014 року, протокол № 9).

Вивчення дисципліни «Медсестринство в педіатрії» здійснюється упродовж двох років (на другому та третьому курсах) і включає 2 модульних контролі.

Оцінка з дисципліни виставляється на третьому курсі як середнє арифметичне двох модулів (після вивчення двох модулів).

Оцінка за модульний контроль №1 дисципліни «Медсестринство в педіатрії» виставляється лише студентам, яким зараховані змістові модулі з вивчення даного модуля 1.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні практичних навичок відповідно до переліку, визначеного програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модулю (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%) за результатами модульного підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей під час кожного з практичних занять та під час самостійної роботи. Для контролю застосовують наступні засоби діагностики рівня підготовки студентів: контроль виконання практичних навичок, розв'язування ситуаційних задач, тест- контроль теоретичної підготовки.

*Поточне оцінювання* студентів по відповідних темах проводять за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у багатобальну шкалу.

Оцінку "*відмінно*" виставляють у випадку, коли студент знає програму в повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпно точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності;

Оцінку "*добре*" виставляють за умови, коли студент знає всю програму і добре розуміє її, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках;

Оцінку "*задовільно*" виставляють студентів на основі його знань всього об'єму програми з предмету та задовільному рівні розуміння його. Студент спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінку "*незадовільно*" виставляють у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам "*задовільної*" оцінки.

Зважаючи на кількість практичних занять перерахунок оцінок у багатобальну шкалу здійснюється наступним чином:

Зважаючи на кількість практичних занять 44 та не враховуючи підсумкове (модульний контроль №2 - 4 год і 2 год модуля з дисципліни) перерахунок оцінок у багатобальну шкалу здійснюється наступним чином: оцінка "*відмінно*" – 2,6 бали, оцінка "*добре*" – 2,1 бали, оцінка "*задовільно*" – 1,6 бали, оцінка "*незадовільно*" - 0 балів.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність, дорівнює 120 балам. Вона вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці "*відмінно*" на кожному практичному занятті, крім останнього підсумкового ( $2,6 \times 44 = 114,4$ ) з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу – 5,6 бали:  $114,4 + 5,6 = 120$ .

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці "3" на кожному занятті:  $1,6 \times 44 = 70,4$ .

Підсумковий модульний контроль №2 здійснюється по завершенню вивчення усіх змістових модулів.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали програму дисципліни та отримали за поточну діяльність не менше 70,4 балів.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи: кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента залежить від її обсягу і значимості. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

### Розподіл балів, які присвоюються студентам

| Номер модуля<br>кількість навчальних годин<br>кількість кредитів ECTS | Кількість змістових модулів, їх номери | Кількість практичних занять | Конвертація у бали традиційних оцінок |     |     |     |                                                         | Мінімальна кількість балів за поточну успішність |
|-----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|-----------------------------|---------------------------------------|-----|-----|-----|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
|                                                                       |                                        |                             | Традиційні оцінки                     |     |     |     | Бали за виконання індивідуального завдання як ви-ду СРС |                                                  |
|                                                                       |                                        |                             | "5"                                   | "4" | "3" | "2" |                                                         |                                                  |
| Модуль №2<br>165/5,5                                                  | 2                                      | 44 та 1 підсумкове          | 2,6                                   | 2,1 | 1,6 | 0   | 5,6                                                     | 70,4                                             |

**Максимальна кількість балів** модульного підсумкового контролю дорівнює 80, модуль вважається зарахованим у випадку, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Кількість балів з дисципліни, яку набрав студент на всіх практичних та підсумковому занятті конвертується у шкалу ECTS.

**Оцінка з дисципліни «Медсестринство в педіатрії»** виставляється на останньому занятті після вивчення модуля №1 та модуля №2 і складає середнє арифметичне з цих двох модулів.

### Конвертація кількості балів з дисципліни в оцінки за чотирибальною (традиційною) шкалою

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижче наведено у таблиці.

| Оцінка за 200-бальною шкалою                                        | Оцінка за чотирибальною шкалою |
|---------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| Від 180 до 200 балів                                                | «5»                            |
| Від 150 до 179 балів                                                | «4»                            |
| Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент | «3»                            |
| Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент      | «2»                            |

Оцінка за модуль вноситься екзаменатором до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю» (Форма № Н-5.03-2), «Індивідуального навчального плану студента», «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів».

Оцінка з дисципліни вноситься екзаменатором до «Відомості обліку успішності» (Форма № Н-5.03- 1), «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів», «Індивідуального навчального плану студента» та «Залікової книжки».

Студенти на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

| <b>Оцінка<br/>ECTS</b> | <b>Статистичний показник</b>   |
|------------------------|--------------------------------|
| <b>«А»</b>             | <b>Найкращі 10 % студентів</b> |
| <b>«В»</b>             | <b>Наступні 25 % студентів</b> |
| <b>«С»</b>             | <b>Наступні 30 % студентів</b> |
| <b>«D»</b>             | <b>Наступні 25 % студентів</b> |
| <b>«Е»</b>             | <b>Останні 10 % студентів</b>  |

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться деканатом фахового коледжу для студентів, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але які не отримали оцінку «зараховано». Ця категорія студентів має право на перескладання заліку.

Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність. Ця категорія студентів має право на повторне вивчення дисципліни.

Студенти, які набрали кількість балів з дисципліни, що відповідає оцінці «не зараховано» (за рейтингом деканату оцінки «FX», «F»), не вносяться до переліку студентів, що ранжуються в деканатах, навіть після перескладання заліку з дисципліни і отримання оцінки «зараховано». Такі студенти після перескладання автоматично в рейтингах деканатів отримують оцінку «Е».

## 16. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

*Методичне забезпечення практичних занять:*

1. Методичні розробки практичних занять для викладачів (додаються).
2. Методичні вказівки студентам для самостійної роботи при підготовці до практичних занять (додаються).
3. Варіанти тестових питань та завдань для перевірки вихідного рівня знань з кожної теми модуля (додаються).
4. Ситуаційні завдання для перевірки рівня засвоєння тем, змістових модулів (додаються).
5. Інструкції по роботі з фантомами та муляжами з відпрацювання практичних навичок.
6. Відеоматеріали демонстрації виконання практичних навичок з медсестринства у внутрішній медицині.

*Методичне забезпечення самостійної роботи студентів:*

1. Методичні вказівки студентам для організації самостійної поза аудиторної підготовки до практичних занять (додаються).
2. Методичні інструкції з виконання практичних навичок (додаються).
3. Варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів (додаються).

Весь матеріал який необхідний для вивчення при підготовці до кожного практичного заняття та тем віднесених для самостійного вивчення розміщені в електронному середовищі Moodle.

## 17. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

### 17.1. Базова

1. Медсестринство в педіатрії: підручник / В.С. Тарасюк, Г.Г. Титаренко, І.В. Паламар та ін. — 2-е видання. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». 2021. 336с.
2. Основи догляду за дітьми. Техніка лікувальних процедур і маніпуляцій: навчальний посібник (ВНЗ III—IV р. а.) / О.В. Тяжка, А.М. Антошкіна, М.М. Васюкова та ін.; за ред. О.В. Тяжкої. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». 2013. 152с.
3. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навчальний посібник (ВНЗ I—III р. а.). Л.С. Савка. ВСВ XXI. 2017. 600с.
4. Навчальний посібник з педіатрії: навчальний посібник (ВНЗ I—III р. а.) / Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук, О.А. Пашко та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». 2013. 208с.
5. Невідкладні стани в педіатрії: навчальний посібник (ВНЗ I—II р. а.) / Р.І. Поцюрко, Л.С. Леськів, М.М. Монастирська та ін.; за ред. Р.І. Поцюрка. — 6-е вид., переробл. і допов. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». 2017. 200с.

### Допоміжна

1. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунoproфілактики: підручник / С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрко, Л.В. Беш та ін. — 8-е видання. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». 2021. 592с.
2. Ріст і розвиток людини: підручник (ВНЗ I—III р. а.) / В.С. Тарасюк, Н.В. Титаренко, І.Ю. Андрієвський та ін.; за ред. В.С. Тарасюка, І.Ю. Андрієвського. — 2-е вид., випр. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». 2013. 400с.

## 18. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://moodle.bsmu.edu.ua/> Дистанційне середовище "MOODLE" БДМУ. — Дисципліна "Медсестринство у внутрішній медицині". — Методичні вказівки. Конспекти. Ситуаційні задачі. Тести для самоконтролю. Аудіо- та відеоматеріали, мультимедійні презентації.
2. Реєстр медико-технологічних документів. [Електронний ресурс] — режим доступу <https://dec.gov.ua/mttd/home/>
3. Галузеві стандарти та клінічні настанови. [Електронний ресурс] — режим доступу [https://dec.gov.ua/cat\\_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/](https://dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/)
4. Збірка лекцій для студентів з дисципліни «Медсестринство у внутрішній медицині» - 315 с. [Електронний ресурс] — режим доступу <https://vseosvita.ua/library/zbirka-lekcij-dla-studentiv-z-disciplini-medsestrinstvo-u-vnutrisnij-medicini-61304.html>
5. Внутрішня медицина — Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс] — режим доступу [https://pidruchniki.com/77840/meditsina/vnutrishnya\\_meditsina](https://pidruchniki.com/77840/meditsina/vnutrishnya_meditsina)
6. кафедра загальної практики-сімейної медицини та внутрішніх хвороб — Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс] — режим доступу [http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/1060/1/15Pos\\_Prop\\_VN\\_2kurs\\_stom.pdf](http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/1060/1/15Pos_Prop_VN_2kurs_stom.pdf)
7. Електронний журнал «Медична справа» [Електронний ресурс] — режим доступу <https://www.medsprava.com.ua/>